

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXVIII ♦ Nr. 2 (383) ♦ FEBRUARIE 2018

„El nu e mort! Trăiește-n veci, e numai dus...” (Moartea lui Fulger)

Anul acesta se împlinește un secol de la trecerea la cele veșnice a poetului George Coșbuc. Frumusețea poeziilor sale ne duce cu gândul la viața satului de odinioară.

» Pagina 4

Dragobetele - sărbătoarea românească a iubirii

Se consideră că denumirea slavă a acestei sărbători românești a primit de-a lungul timpului forme diverse precum „Vobritenia”, „Rogobete”, „Bragobete”, astăzi încetățenindu-se termenul de „Dragobete”.

» Pagina 5

Din viața eparhiei

Tabără de iarnă în munții Parâng pentru tinerii liceeni din Sebeș
Ședința anuală a C.A.R. și întâlnirea de lucru cu protoierii din Arhiepiscopia Alba Iuliei
Conferință duhovnicească de înaltă ținută, la Reghin

Paginile 2-3

Varia

Despre fobii – toți oamenii se tem de ceva
Preotul Matei Morușca, participant la Marea Unire din 1918
Patriarhul Ecumenic va participa la sfințirea Catedralei Naționale

Pagina 7

Întâlnire de lucru a reprezentanților Grupurilor de inițiativă pentru tineret din Arhiepiscopia Alba Iuliei

Una dintre direcțiile prioritare ale misiunii pastorale asumate de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu o reprezintă lucrarea eficientă cu tineretul ortodox din parohiile Eparhiei noastre. În acest sens, sub grija părintească și povățuirea Ierarhului nostru, prin Departamentul de tineret din cadrul Sectorului cultural al Administrației eparhiale, se desfășoară o serie de activități dedicate tinerilor, în scopul creșterii lor spirituale și intelectuale și integrării lor în viața liturgică a parohiei din care fac parte. Pentru eficientizarea acestei misiuni, la nivelul fiecărui protopopiat există constituit un Grup de inițiativă pentru tineret alcătuit din preoți, profesori și tineri voluntari.

Cu binecuvântarea Arhipăstorului nostru, sâmbătă, 3 februarie, la Alba Iulia a avut loc o întâlnire de lucru a reprezentanților Grupului de inițiativă pentru tineret din fiecare protopopiat al Arhiepiscopiei. În cadrul ședinței, părinții protopopi și cei aproximativ 50 de participanți au prezentat activitățile cu tinerii desfășurate în anul 2017 în cele 10 protoierii, după care s-a realizat o succintă analiză a acestor activități, fiind propuse noi coordonate de acțiune pentru anul 2018. În vederea eficientizării lucrului cu

tinerii, a urmat o dezbatere legată de organizarea întâlnirilor municipale și orașenești de tineret, organizarea serilor duhovnicești în parohii și organizarea taberelor de vară în mai multe locații din cele două județe ale Arhiepiscopiei.

În a doua parte a zilei, în cadrul aceleiași întâlniri, reprezentanții Grupurilor de inițiativă

pentru tineret au luat parte la trainingul pentru viață „Cunoaște, iubește, acționează, împreună pentru viață!”, susținut de către Alexandra Nadane, președinte Asociației *Studenti pentru Viață* din București. Scopul general al trainingului a constat în dezvoltarea culturii pentru viață, prin creșterea nivelului de informare în societate în ceea ce privește problematica

pentru viață și prin dezvoltarea de mișcări pro-viață în comunitățile locale. De asemenea, în urma unei sesiuni de lucru pe echipe, a fost realizată o analiză SWOT a modului de organizare a *Marșului pentru viață* în Alba Iulia, Târgu-Mureș, Aiud, Reghin, Blaj, Sighișoara, Sebeș, Luduș, Câmpeni, Târnăveni și Cugir.

În continuare, au fost expuse modele de bune practici în realizarea activităților cu tinerii, realizabile atât în parohiile din mediul urban, cât și în cele din mediul rural. Totodată, au fost prezentate posibile acțiuni pro-viață și au fost proiectate mai multe activități specifice care se vor derula în *Luna pentru viață* – martie 2018, dar și în restul anului, printre care cel mai important eveniment este reprezentat de *Marșul pentru viață 2018* - „O lume pentru viață”, programat în 24 martie 2018. Începând cu anul 2016, prin grija și susținerea Părintelui Arhiepiscop Irineu, Eparhia Alba Iuliei se implică, alături de subunitățile de cult din teritoriu, în organizarea *Marșului pentru viață*. Prin aceasta, se dorește promovarea unei viziuni ortodoxe asupra vieții în rândul tuturor credincioșilor, în general, și al tinerilor, în mod special.

Pr. Oliviu Botoi

Cuvântul Ierarhului

Marele Dumnezeu este Tatăl nostru

În rugăciunile Sale, Mântuitorul Iisus Hristos ne descoperă pe Dumnezeu ca Tată al Lui (In. 12, 49) și Tată al nostru (Mt. 7, 11). La Botezul Său în Iordan, „un glas din ceruri s-a auzit spunând: Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit” (Lc. 3, 22). De același lucru suntem încredințați și cu ocazia schimbării Sale la față, pe muntele Tabor (Mt. 17, 5). Mântuitorul Hristos este, așadar, Fiul Tatălui, El Care, în același timp, a fost și Fiul Omului (Mc. 8, 31; Lc. 17, 24). Între Tatăl și Iisus Hristos, Fiul înomenit, există o reciprocitate de cunoaștere bazată tocmai pe unicitatea naturii lor (cf. In. 10, 30).

În Hristos, Care S-a făcut om, noi, creștinii, putem să-L numim și să-L invocăm pe Dumnezeu ca Tată. Fiindcă Hristos este pârga naturii umane care ne conține într-un anume fel în Sine, noi avem dreptul de a ne adresa lui Dumnezeu cu apelativul „Tată”. Tatăl L-a născut din veci pe Fiul și „când a venit plinirea

vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub lege ca să răscumpere pe cei de sub lege, ca să dobândim înfierea” (Gal. 4, 4-5). În toate lucrările Sale, lui Dumnezeu-Tatăl I se atribuie orice inițiativă. El trimite pe Fiul în lume spre a răscumpăra pe cei supuși legii păcatului și a morții. În Hristos, Marele Dumnezeu, „Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos” (Efes. 1, 3) ne răscumpără și ne înfiază.

După cum în viața obișnuită pentru a fi înfiat trebuie împlinit un act juridic, tot așa în creștinism există un act sacramental prin care ne unim cu Fiul lui Dumnezeu, devenind și noi cu adevărat fii ai lui Dumnezeu după har. Acest act sacramental este Botezul, care presupune credința. Botezul este „baia nașterii din nou” (Tit 3, 5), în care natura umană „este reconstituită din stricăcioasă în nestricăcioasă, reînnoindu-se din omul cel vechi spre chipul Celui Care l-a creat la început deiform”, precum afirmă Sfântul

Grigorie de Nyssa. De acum facem parte din familia lui Dumnezeu, încât putem să-I ne adresăm familiar, numindu-L: „Tatăl nostru” (Mt. 6, 9).

Primirea demnității de a-L chema Tată, în rugăciunile noastre, pe Dumnezeu, ne este mijlocită de către Duhul Sfânt. El este Acela Care, pătrunzând în inimile noastre, strigă: „Avva, Părinte!” (cf. Gal. 4, 6). Sfântul Apostol Pavel scrie creștinilor din Roma: „Ați primit Duhul înfierii prin care strigăm: Avva! Părinte! Duhul Înșuși mărturisește cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu” (Rom. 8, 15-16). Dacă Dumnezeu, în iubirea Sa nemărginită, ne-a făcut fii din robi, atunci – precum arată Sfântul Chiril al Ierusalimului – „nu numai cei ageri la minte, care sunt în stare să cunoască pe Dumnezeu pe cale rațională, nici cei fără păcat, sunt fii ai lui Dumnezeu și au dreptul de a zice lui Dumnezeu Tată, ci orice om care a primit Botezul, orice creștin, oricare ar fi starea lui morală”.

Învățătura că Dumnezeu este Tatăl nostru este una dintre cele mai importante din Noul Testament. Corect este să-L considerăm Tatăl nostru iubitor și nu un judecător răzbunător. El este „Părintele îndurătorilor și a toată mângâierea” (II Cor. 1, 1) la Care trebuie să mergem prin rugăciune, pentru a ne cere dreptul de copii ai Împăratului. Dumnezeu dorește să flămânzim și să înșetăm după darurile Sale, dorește ca noi să ne rugăm neîncetat. Părintelui ceresc Îi face mare plăcere să-și binecuvinteze copiii și să le ofere bunătațile Sale. Dar se impune ca în viața noastră să dovedim înrudirea cu El printr-o trăire virtuoasă. În această privință, Sfântul Ciprian ne îndeamnă să ne purtăm ca fii ai lui Dumnezeu „pentru că așa cum nouă ne place să-L avem pe Dumnezeu Tată, la fel să-I placă și Lui că ne are fii”.

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Sinaxarul lunii Februarie

Sfântul Ierarh Tarasie

Sfântul Tarasie s-a născut la Constantinopol, în preajma anului 730, fiind fiul Encrati-ei și al lui Gheorghe, un judecător de rang înalt. Provenea dintr-o familie ilustră, având legături de sânge cu familia viitorului patriarh, Sfântul Fotie cel Mare. A primit o educație aleasă și a urmat o carieră în administrația civilă a Imperiului Bizantin, fiind promovat la curtea Împăratului Constantin al VI-lea și a mamei sale, binecredincioasa Irina Împărăteasa. A ajuns până la rangul de senator și, în cele din urmă, a devenit secretar imperial.

În acea vreme, Biserica era răscolită de tulburările iconoclaste. Patriarhul Pavel al IV-lea, care fusese inițial un susținător al iconoclaștilor, însă mai apoi îmbrățișase credința cea adevărată, a demisionat din funcție pe motiv de boală și de vârstă înaintată, retrăgându-se la o mănăstire. Când Împărăteasa Irina și fiul ei Constantin au apelat la el, cerându-i sfatul cu privire la succesorul său, Pavel le-a recomandat drept cel mai potrivit urmaș pe Tarasie, care la acea vreme era încă mirean. Cu toate acestea, ca mulți dintre membrii familiilor bizantine de vază, tânărul Tarasie era un cunosător în ale teologiei, iar alegerea unor mireni competenți ca episcopi nu era un lucru nemaiauzit în istoria Bisericii.

Când împăratul și împărăteasa i-au oferit această însărcinare, Tarasie a refuzat multă vreme, considerându-se nevrednic de a primi o asemenea cinste. În cele din urmă, a cedat insistențelor, însă cu condiția ca un Sinod Ecumenic să fie convocat pentru a rezolva problema ereziei iconoclaste. Curând, a fost hirotonit diacon, apoi preot și, în cele din urmă, episcop. În ziua de Crăciun a anului 784, Episcopul Tarasie a fost întronizat Patriarh al Constantinopolului. A prezidat lucrările Sinodului al VII-lea Ecumenic, de la Niceea, din anul 787, care a condamnat iconoclasmul și a validat formal practica cinstirii icoanelor. Vrednicul Ierarh a avut o poziție moderată față de foștii iconoclaști, ceea ce i-a atras criticile Sfântului Teodor Studitul și ale sprijinitorilor lui.

Patriarhul Tarasie a păstori Biserica vreme de douăzeci și patru de ani. A trăit o viață de nevoiță aspră, cheltuindu-și averile în chip bineplăcut lui Dumnezeu, îngrijindu-se să aducă alinare celor bătrâni, nevoiași, văduvelor și orfanilor.

A trecut la Domnul în data de 25 februarie 806, la Constantinopol, fiind înmormântat în mănăstirea pe care a ctitorit-o pe malul Bosforului.

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA FEBRUARIE

» continuare în pag. 5

Dragobetele — sărbătoarea românească a iubirii

Luna lui Făurar, așa cum este numită luna februarie în popor, este considerată una destul de capricioasă în ceea ce privește prognoza meteorologică. Încă de la începutul acestei luni, lumea satului românesc se pregătește pentru venirea primăverii. Chiar și numele de „Făurar” provine de la apelativul dat meșterilor făurari care pregătesc uneltele pentru noul an agrar. Tot în luna februarie, șezătoarele obișnuite se încheie, acestea fiind înlocuite cu pregătirea semințelor și a tuturor celor necesare lucrării câmpului.

Una din cele mai importante și mai cunoscute sărbători populare românești din luna februarie este *Dragobetele*, ziua festivă a iubirii. Cunoscută și sub alte denumiri precum „Ziua îndrăgostiților”, „Cap de primăvară”, „Logodnicul păsărilor” sau „Sânt Ion de primăvară”, această sărbătoare are

ca dată de celebrare ziua de 24 februarie. În trecut, în tradiția populară românească, această zi era considerată a fi momentul în care anotimpul de primăvară își intră în drepturi. Tot acum, natura se trezește, păsările își caută locul prielnic pentru cuiburi și ursul iese din bârlog.

În ce privește etimologia cuvântului *Dragobete*, unii cercetători sunt de părere că ar proveni de la termenul slav „Glavo-Obretania”, care reprezintă denumirea populară a sărbătorii religioase „Întăia și a doua aflare a capului Sfântului Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului”, prăznuită pe data de 24 februarie. Alți etnologii leagă numele acestei sărbători de două cuvinte slave vechi: „dragu” (care înseamnă „drag”) și „biti” (ceea ce se traduce prin „a fi”). Deci, cuvântul „Dragubiti” înseamnă „a fi drag”.

LUNA FEBRUARIE ÎN ISTORIE

5 februarie 1990: la București, a fost înființat Muzeul Țăranului Român, continuatorul Muzeului de etnografie, artă națională, artă decorativă și industrială, inaugurat la 1 octombrie 1906;

10 februarie 1947: S-au semnat Tratatul de Pace de la Paris, prin care se reglementa încheierea celui de-al Doilea Război Mondial;

10 februarie 1938: Regele Carol al II-lea înlătură cabinetul Goga-Cuza și instaurează un regim de autoritate personală. În fruntea guvernului este numit Patriarhul Miron Cristea;

13 februarie 1852: S-a născut Ion Luca Caragiale, dramaturg, novelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist român. Este considerat cel mai mare dramaturg român și unul dintre cei mai importanți scriitori români;

25 februarie 1866: A avut loc debutul literar al lui Mihai Eminescu în revista „Familia” din Oradea, cu poezia *De-aș avea...*;

28 februarie 1785: Horea și Cloșca, conducătorii Răscoalei Țărănești din Transilvania de la 1784, au fost executați prin tragere pe roată.

Lansare de carte și recital de muzică religioasă și patriotică, la Luduș

În contextul *Anului omagial al unității de credință și de neam și al Anului comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918*, la biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Luduș, a avut loc lansarea volumului *Sfințenie și vecie. Reflecții la Marea Unire*. Lucrarea a fost coordonată de prof. dr. Valentin Marica, scriitor, poet, publicist, membru al Uniunii Scriitorilor și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, reunind în paginile sale gândurile a 25 de personalități din diferite domenii de activitate.

La eveniment au participat doi dintre coautorii volumului, prof. Ana Pandrea și părintele Ilie Bucur de la parohia Sărmașu, precum și părintele protopop Lucian Voșloban, părintele Constantin Savu, domnul Cristian Moldovan - primarul orașului Luduș și alte oficialități locale și membrii ai comunității ortodoxe ludușene.

Seara a fost întregită de un recital de muzică religioasă și cântece patriotice susținut de către părintele Ioan Marin, iar la final, primarul

Ludușului a înmănat o *Diplomă de Onoare* coordonatorului volumului prezentat, în semn de recunoștință pentru întreaga activitate în slujba culturii.

Evenimentul a fost organizat de Protopopiatul Ortodox Luduș în colaborare cu Centrul Cultural „Pompeiu Hărășteanu” și s-a bucurat de binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei.

Dorin Grama

Tabără de iarnă în munții Parâng pentru tinerii liceeni din Sebeș

În perioada 5-8 februarie a.c., un grup de liceeni din municipiul Sebeș a participat la Tabăra de iarnă din munții Parâng, eveniment care a devenit o tradiție în cadrul programului de activități al Grupului de Inițiativă pentru Tineret din Protopopiatul Ortodox Român Sebeș. Tinerii au avut parte de un program echilibrat, care a inclus rugăciunile de dimineață și de seară, o drumeție zilnică, practicarea sporturilor de iarnă (începătorii au beneficiat de ajutorul instructorilor atestați), jocuri interactive și acțiuni de voluntariat.

Tabăra de iarnă de anul acesta s-a bucurat de un real succes, fapt

dovedit de mărturiile pe care elevii participanți ni le-au lăsat în scris: „Experiența de la Parâng a fost una minunată. Am legat prietenii, am învățat jocuri noi, am învățat să împărțim și să respectăm pe cei din jurul nostru. Distracția? Cu siguranță, nu a lipsit, dar nu a lipsit nici timpul oferit rugăciunii și mulțumirii aduse lui Dumnezeu pentru ziua care ne-a oferit-o. Îmi doresc să repet săptămânal această experiență” (Șerban Dragomir, clasa a IX-a). „Excursia la Domeniul Schiabil Parâng a fost o experiență de neuitat, în care am dobândit prieteni noi, am învățat o mulțime de jocuri care ne-au pus mintea și gândirea

rapidă la contribuție, am practicat sport: schi (unii s-au urcat pentru prima dată pe schiuri în aceste zile), alergat de dimineață, drumeție spre Micul Parâng, cu toate că vremea nu ne-a permis să ajungem până în vârf. De asemenea, am fost bine îngrijiți de gazdele noastre, nelipsindu-ne nimic din cele necesare. Dar cel mai important, toate acestea s-au petrecut sub purtarea de grijă a lui Dumnezeu, rugăciunea de seară și de dimineață fiind nelipsită. Cu siguranță, vom veni și anul viitor!” (Clara Cibu, clasa a IX-a).

Tinerii reprezintă o categorie de creștini asupra căreia Biserica trebuie să-și îndrepte cât mai mult atenția, întrucât ei se află la o vârstă foarte vulnerabilă, vârstă la care apar foarte multe întrebări și la care sunt nevoiți să facă alegeri importante pentru viață, alegeri care pot fi greșite dacă nu sunt îndrumați corect. Prin aceste acțiuni, Biserica arată o atenție specială față de elevi, implicându-se în educația acestora și în petrecerea cu folos a timpului lor liber.

Pr. Mihai Cordea

Vizite pastorale ale Înaltpreasfințitului Părinte Irineu în municipiul Alba Iulia și în protopopiatul Luduș

Marți, 6 februarie a.c., Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu a efectuat trei vizite canonice pe raza municipiului Alba Iulia. În itinerariul său pastoral, Arhipăstorul nostru a poposit în mijlocul beneficiarilor din cadrul Centrului social-filantropic „Sfântul Meletie”, cărora le-a oferit iconițe și le-a adresat câteva cuvinte de mângâiere. De asemenea, tot în cadrul acestui așezământ, Înaltpreasfinția Sa s-a întâlnit cu o parte a angajaților sectorului social și ai Asociației „Filantropia Ortodoxă”, coordonați de către părintele Nicolae-Călin Ignat, consilier social-misionar. În continuare, Pă-

rintele Arhiepiscop Irineu a vizitat șantierul în derulare de la biserica parohiei Cartier Nou I – Alba Iulia, unde slujește părintele Mircea Morar, după care s-a îndreptat către șantierul de pictură al bisericii din parohia Dealul Furcilor – Alba Iulia, unde slujește părintele Simion-Sebastian Țandea. Ierarhul nostru este preocupat constant de buna organizare a parohiilor din Eparhie și de creșterea duhovnicească a păstorilor de suflăte și a credincioșilor pe care îi are sub păstorie.

Două zile mai târziu, în 8 februarie, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei,

a efectuat o serie de vizite pastorale în protopopiatul Luduș. Însoțit de către părintele protopop Lucian Voșloban, Ierarhul nostru a poposit în mijlocul credincioșilor din parohiile Grindeni, Cuci cu filia Orosia, Ațintiș și Gâmbuș cu filia Nandra. Părintele Arhiepiscop Irineu a fost primit cu multă bucurie și căldură sufletească de către părinții parohi și de către păstoriții lor care s-au adunat în număr mare la biserica parohială pentru a primi cuvânt de zidire duhovnicească și binecuvântarea Chiriarhului lor. Referindu-se la vizitele efectuate în protopopiatul Luduș, Înaltpreasfinția Sa a spus: „Din nou, am ajuns astăzi pe aceste frumoase meleaguri ale județului Mureș. Prin vizitele mele pastorale, doresc să-i încurajez pe preoții parohi în multe lor greutăți și, totodată, să-i stimulez în slujirea lor apostolică. În general, avem preoți buni, harnici lucrători în via Domnului, care se preocupă îndeaproape de sufletele păstoriților lor. În acest scop, ei le oferă hrana cuvântului evanghelic și le mijlocesc din Cer harul lui Dumnezeu”.

Pr. Nicolae Aloman

Ședința anuală a C.A.R. și întâlnirea de lucru cu protoiereii din Arhiepiscopia Alba Iuliei

Luni, 12 februarie 2018, cu începere de la ora 9.30, în Sala de ședințe a complexului bisericesc „Peregrinus” din cadrul Schitului „Hristos Pantocrator” din Alba Iulia, s-a desfășurat ședința anuală a Casei de Ajutor Reciproc a clerului și a personalului neclerical din cadrul Arhiepiscopiei Alba Iuliei. Lucrările ședinței au fost deschise de către Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, care i-a sfătuit pe toți membrii acestui organism din cadrul administrației

eparhiale să contribuie efectiv la buna desfășurare a activităților specifice și la înțajutorarea celor lipsiți și aflați în nevoie.

În cadrul ședinței, părintele arhidiacon Rafael Orzeiu, consilier economic, în calitate de președinte al C.A.R., a citit darea de seamă pe anul 2017, în care a prezentat veniturile, cheltuielile și toate activitățile acestui organism. În afară de împrumuturile acordate membrilor săi, în decursului anului trecut s-au

oferit mai multe ajutoare financiare, în mod gratuit, unor persoane aflate în situații speciale (nașterea unor copii, intervenții chirurgicale și decese). La final, toate rapoartele și documentele prezentate au fost aprobate de plenul ședinței, după care, părintele consilier le-a mulțumit tuturor celor prezenți.

Tot în această zi, de la ora 11.00, sub președinția Părintelui Arhiepiscop Irineu, a avut loc întâlnirea anuală de lucru cu cei zece părinți protopopi ai Eparhiei. În deschidere, Chiriarul nostru le-a adresat un cuvânt de zidire duhovnicească și de încurajare pentru misiunea apostolică pe care o au de realizat. Apoi, părinții consilieri au prezentat câteva aspecte administrativ-economice, pastoral-misionare și culturale care se doresc a fi realizate în decursului acestui an. Tot în cadrul ședinței, au mai fost discutate și alte probleme curente din viața Eparhiei.

 Pr. Bogdan Avram

Filosoful, sociologul și psihologul Zevedei Barbu, comemorat în localitatea natală Reciu

Inceputul acestei luni a fost unul deosebit pentru comunitatea parohiei Reciu, întrucât, la inițiativa domnului Virgil Șerbu, director la revista „Gând Românesc”, a avut loc comemorarea marelui om de cultură Zevedei Barbu, născut în satul Reciu, la data de 28 ianuarie 1914. Petrecându-și primii ani în satul natal, asupra vieții sale și-a pus amprenta copilăria și lumea de basm a satului tradițional românesc cu obiceiurile și tradițiile legate mai ales de partea spirituală. În acest sens, într-o biografie rămasă inedită, însuși Zevedei Barbu scria: „În fiecare duminică, la zece dimineața, vară sau iarnă, pe soare sau ploaie, îmi lipeam nasul de feaștră odăii din față și priveam cu ochi mari defilarea credincioșilor, îmbrăcați în haine românești, în frunte cu părintele Filip și cu fiul său Nicanor pe ulița de sus, către biserică, pentru a participa la Sfânta Liturghie”.

După oficierea Sfintei Liturghii la biserica parohială cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare” din Reciu, în prezența unor personalități de cultură, a domnului primar Ioan Nedela și a credincioșilor parohiei a fost săvârșită slujba Parastasului pentru membrii familiei lui Zevedei Barbu, iar apoi, în Sala de ședințe a Primăriei Comunei Gârbova, a avut loc lansarea cărții *Zevedei Barbu – Trei scrieri filosofice*, scrisă de Virgil Șerbu Cisteianu.

Cu această ocazie, a fost elogiată o parte cunoscută din viața și opera lui Zevedei Barbu, unde s-au amintit câteva aspecte importante, în primul rând, din formarea academică a marelui om de cultură. A urmat școala primară în Reciu, gimnaziul și liceul la Orăștie, universitatea la Cluj. A fost apoi asistentul lui Lucian Blaga la Sibiu, unde scria articole în revista „Saeculum”, coordonată de mentorul său. Între anii 1942-1944 a fost deținut politic la închisoarea din

Caransebeș. A colaborat cu guvernul Groza, lucrând din 1946 până în 1948 la Ambasada României din Anglia. După acest an nu s-a mai întors în țară, cerând azil politic în Anglia. În anul 1949, s-a înscris la doctorat la Universitatea din Glasgow, iar în 1954 și-a susținut teza intitulată: *Psihologia Nazismului, a Comunismului și a Democrației*. Din anul 1961 a devenit profesor universitar la Glasgow, iar apoi la Universitatea Sussex din Brighton, unde a înființat catedra de sociologie. În 1976 a fost chemat să predea în cadrul învățământului superior din Brazilia, unde și-a petrecut ultima perioadă a vieții sale. A murit în anul 1993 în Brazilia, la vârsta de 79 de ani.

Astfel de evenimente comemorative sunt binevenite, având menirea de a evidenția personalități însemnate și de a păstra vie memoria acestora în comunitate.

 Pr. Ioan Burja

Prăznuirea Sfântului Meletie la Așezământul social pentru persoane cu handicap din Alba Iulia

In fiecare an, în data de 12 februarie, Așezământul social pentru persoane cu handicap „Sfântul Meletie” din Alba Iulia își cinstește protectorul spiritual. Cu acest prilej, și anul acesta au avut loc o serie de manifestări, menite să aducă bucurie în sufletele beneficiarilor noștri. Cu câteva zile înainte, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a efectuat o

vizită beneficiarilor din cadrul Centrului de servicii, cărora le-a adresat cuvinte de mângâiere și le-a oferit iconițe.

În ziua prăznuirii ierarhului antiohian, programul a început cu oficierea Sfintei Liturghii în Parclisul comunității persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire, situat în incinta centrului de zi. Slujba a fost oficiată de un sobor de 5 preoți, nu

doar în forma ei clasică, ci și în limbaj mimico-gestual. Au participat aproximativ 70 de persoane, beneficiari ai centrului „Sfântul Meletie”, persoane cu handicap, persoane cu deficiențe de auz și vorbire, dar și colaboratori și invitați. După slujbă, cei prezenți au participat la o agapă frățască.

Această formă de organizare religioasă a comunității persoanelor cu deficiențe de auz și vorbire funcționează din anul 2005, fiind coordonată de părintele Petru Hașegan, care răspunde nevoilor spirituale ale acestor persoane. Centrul de servicii „Sfântul Meletie” din Alba Iulia a fost înființat în anul 2008 și funcționează în cadrul Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, în parteneriat cu Serviciul Public de Asistență Socială din municipiu.

 As. soc. Alexandra Aloman

✧ Evenimente

Conferință duhovnicească de înaltă ținută, la Reghin

Protopopiatul Ortodox Reghin, reprezentat de părintele protopop Valentin Vârva, și Inspectoratul Școlar Județean Mureș, reprezentat de părintele dr. Claudiu-Dorin Chiorean, inspector școlar, au organizat marți, 13 februarie a.c., de la ora 17.00, la Sala mare de evenimente „Monte Carlo” Reghin, conferința cu tema *Tineretea iubirii în Hristos, temeiul iubirii între oameni*, susținută de către părintele Constantin Necula. Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, s-a încadrat în șirul de manifestări dedicate aniversării Centenarului Marii Uniri. Au participat Corul „Ecclesia” al protopopiatului Reghin și Grupul folcloric „Flori Bistrene” din localitatea Bistra Mureșului. A fost un moment marcat de o intensă și vibrantă trăire sufletească, o adevărată sărbătoare, o înălțare duhovnicească, o împlinire spirituală. La acest marcant eveniment au luat parte aproximativ 1500 de persoane, atât din Reghin, cât și din alte locuri. Au fost prezenți preoți, profesori, numeroși elevi, tineri, vârstnici, cu toții bucurându-se de o adevărată sărbătoare a ortodoxiei românești. De asemenea, a luat parte și doamna Maria Precup, primarul municipiului Reghin, și oficialități reghinene și din alte localități.

Moderatorul evenimentului s-a referit la vasta personalitate a părintelui Constantin Necula, la tema pe care a abordat-o în cadrul acestei conferințe, la actualitatea temei și la interesul deosebit pentru subiectul abordat. Evenimentul a fost deschis de doamna Simina Cota, care a susținut un microrecital poetic, după care Corul „Ecclesia” al preoților protopopiatului Reghin, dirijat de către părintele Vasile Fărcaș, a încântat publicul cu câteva cântece extrem de frumoase.

În continuare, părintele Constantin Necula, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și consilier misionar-pastoral și de imagine în cadrul Arhiepiscopiei Sibiului și Mitropoliei Ardealului, a susținut, în stilul unic și inconfundabil al Sfinției sale, conferința cu tema *Tineretea iubirii în Hristos, temeiul iubirii între oameni*, stărnind un maxim de

interes în sufletele tuturor celor prezenți. Sfinția sa a răspuns cu drag și întrebărilor care au fost formulate cu acest prilej, aducând de fiecare dată răspunsul cel mai potrivit, dar, totodată, și mângâiere sufletească și înălțare duhovnicească, acordând la final și multe autografe. După susținerea conferinței, Grupul folcloric „Flori Bistrene” din Bistra Mureșului, coordonat de doamna prof. dr. Silvia Andone, a susținut un program cultural-artistic care a întregit acest eveniment de suflet. În încheiere, au susținut scurte alocuțiuni părintele protopop Valentin Vârva și părintele inspector școlar Claudiu-Dorin Chiorean.

Părintele profesor Constantin Necula se înscrie în pleiada marilor dascăli din teologia românească contemporană, face parte din galeria marilor teologi care fac să strălucească dreptele învățături ale ortodoxiei românești în sufletele însetate după adevărul divin. Sfinția sa se integrează în constelația culturii române prin formația sa de mare teolog, preot devotat slujirii Bisericii lui Hristos și oamenilor, gânditor profund, foarte bun propovăduitor al cuvântului Evangheliei lui Hristos, dascăl al Bisericii, iubitor de semeni, cărturar și harnic lucrător în ogrorul mântuirii lui Hristos.

Lucrarea părintelui Constantin Necula, ca slujitor al Altarului, ca dascăl de teologie și ca păstor de suflete, urmărește atât păstrarea credinței noastre ortodoxe străbune în haina ei cea mai curată, cât și transpunerea în viața credincioșilor și a studenților a învățăturilor evanghelice pe care le propovăduiește Biserica. Pilda luminoasă a vieții sale să ne fie nouă tuturor, clerici și credincioși, un îndemn permanent în muncă și în săvârșirea de fapte bune, plăcute lui Dumnezeu și folositore dreptcredinciosului nostru popor român. Îl rugăm pe bunul și atotputernicul Dumnezeu să-l înzestreze cu puteri sporite, să-i dăruiască din preaplinul iubirii Sale har peste har, să facă permanent din viața sa o *Liturghie după Liturghie*, ca să poată sluji și pe mai departe cu același sărg, dăruire, evlavie și dragoste, atât Biserica străbună, cât și sfântul nostru neam românesc.

 Prof. Florin Bengean

„El nu e mort! Trăiește-n veci, e numai dus...” (Moartea lui Fulger)

A nul acesta se împlinește un secol de la trecerea la cele veșnice a poetului George Coșbuc. Frumusețea poeziilor sale ne duce cu gândul la viața satului de odinioară. Cel care spunea că „veșnicia s-a născut la sat”, Lucian Blaga, afirma: „Coșbuc e mai românesc decât Eminescu”. Ce se mai poate spune nou despre vechiul clasic, memorizat cu atâta patimă de elevi; citat cu mândrie de oricine a trecut prin școală și a rămas măcar cu un dram de învățătură; criticat în epocă, dar și mai târziu, dar mai ales iubit de cei din breasla sa; elogiat până la refuz de manualele școlare, pentru ca apoi să fie uitat; privit cu superioară indulgență de intelectual rafinat, dar făcând deliciul cititorului simplu, stors, până la istovire, în procesul didactic de către dascălii de literatură? Coșbuc continuă să rămână și astăzi o carte deschisă pentru toți aceia al căror suflet vibrează la frumosul și sensibilitatea pe care o oferă literatura. Chiar și Călinescu, în *Istoria literaturii române*, încheie capitolul dedicat lui Coșbuc astfel: „Nu este numai un desăvârșit tehnician, dar nu rareori și un poet mare, profund original... atât de des imitat. El a izbutit să facă poezie înaltă care să fie, sau măcar să pară, înțeleasă de popor și să aducă astfel la marea lirism o categorie de oameni străini în chip obișnuit de literatură”.

Desprins din tradiția lui Dimitrie Bolintineanu și Vasile Alecsandri, George Coșbuc a revitalizat filonul popular de inspirație poetică în literatura vremii. Poezia sa exprimă gânduri, sentimente, trăiri, pasiuni, emoții și idei, exprimă o viață întreagă, o viață a satului românesc, care nu îi este străin, ci îi este familiar, căci din rândul său a apărut, „suflet în sufletul neamului său”, o lume care îl atrage și îl farmecă și de aceea el o cântă: „Și-i cânt bucuria și-amarul” (*Poetul*). Satul zugrăvit de el este leagănul copilăriei sale și purtătorul dorurilor sale, un sat idealizat, al începuturilor senine. Creația sa stilizează diferite ipostaze ale mentalității țărănești al cărei exponent se face. Poetul a cultivat virtuțile poporului nostru, hărnicia și omenescul lui sănătos, tonifiant, optimist.

Mentalitatea sa este una profund religioasă, țăranul român fiind religios, cu o credință puternică în Dumnezeu, un Dumnezeu proniator, dar și justițiar, de la a Cărui lege nu se abate. „Așa vrea poate Dumnezeu/ Așa mi-e datul sorții/ Să n-am eu pe băiatul meu/ La cap, în ceasul morții!”. Astfel, abaterea de la calea cea dreaptă duce, inevitabil, la suferință, o suferință asumată de cele mai multe ori, în virtutea codului etic existent în sânul comunității de care aparține.

Putem vorbi de Coșbuc ca despre un scriitor religios, mai ales în poezia pentru copii, valorificată la maxim de manualele școlare. Pentru o societate sănătoasă, în concepția poporului se urmărea conștientizarea copilului, a tânărului, asupra fricii de Dumnezeu și a rușinii de oameni. Astfel, apare ideea creștină a vegherii lui Dumnezeu asupra faptelor oamenilor, a existenței unui Mântuitor, a existenței

îngerilor purtători de grijă: *Ocroirea lui Dumnezeu, Ochiul lui Dumnezeu, Iisus Mântuitorul, Dumnezeu veghează* etc. El descoperă în copii acea puritate sufletească proprie lui și concepției sale despre fondul sufletes al țăranului român: „Inima copilului/ Ca și floarea crinului.../ Ca o pasăre frumoasă / Ca un zâmbet dragălaș/ Al unui mic îngerăș/ Ce-și înalță zborul său/ Către cer, la Dumnezeu”.

Întreaga natură este pusă în slujba omului, împlinind astfel adevăratul scop pentru care a fost creată. Atotputernicia dumnezeirii reiese în poezia *Secetă și ploaie*: „Ține minte, dragul meu,/ De ce face Dumnezeu/ El e bun și-aduce norul,/ Că-i a toate țiitorul”. Lumina Învierii de la Paști este simbolul dumnezeirii care luminează sufletele țăranilor care împlinesc ritualul îndătinat de-o viață în sânul satului: „Și cât e de frumos în sat!/ Creștinii vin tăcuți din vale/ Și doi de se-ntâlnesc în cale/ Își zic: Hristos a înviat!/ Și râde-atâta sărbătoare/ Din chipul lor cel ars de soare”.

„Toate tainele firii, toate misterele naturii nu se pot realiza în chip deplin decât prin grija Domnului, când toate făpturile lui, omul, animalele și plantele, munții și văile, soarele și luna, apusurile și răsăriturile, apele și pădurile conviețuiesc într-o sfântă taină a universului” (Mircea Popa, *George Coșbuc – poetul tainelor și al credințelor*, în „Tabor”, anul II, nr. 3, 2008, p. 66). În altă poezie apare ideea ochiului lui Dumnezeu care vede totul și astfel omul acționează în funcție de el: „Dumnezeu vede oriunde,/ În zadar te vei ascunde/ În păduri și-n munți cu stânci!” (*Ochiul lui Dumnezeu*). În toate aceste poezii apare sentimentul religios care este puternic impregnat în viața țăranului român.

Coșbuc a fost și este unul dintre cei mai citiți și citați poeți autohtoni. Orice român trecut prin școală este în stare să reproducă versuri coșbuciene, ele devenind text suport, comentariu pentru evenimente personale, pentru întâmplări cotidiene, devenind ziceri orale, expresii populare românești, întorcându-se, astfel, de unde s-au ivit. Acum, când tineretul este tot mai distant față de lectură, când televizorul și calculatorul au devenit dușmani greu de învins, se cuvine să găsim calea de a-i sensibiliza, și cred că poezia lui Coșbuc poate deschide această cale.

✱ **Stefania-Narcisa Arsu**

Pelerinaj cappadocian (II) Troia

De la Canakkale la Troia sunt aproximativ 30 km. Mergem spre sud, de-a lungul țărmului. Dealurile golașe cu vegetație puțină sunt completate cu plantații de măslini. Doamna Elena, ghidul nostru, explică întemeierea Troiei, mituri și legende, dar pe mine gândurile mă poartă înapoi, spre anii copilăriei, când *Illiada* și *Odissea* îmi legănau acei frumoși ani. Ca să-mi exerseze memoria, am învățat pe de rost cânturi întregi din *Illiada*. Nu puteam să cred că am ajuns la Troia. Printre ruinele cetății, îmi aminteam de primul film *Troia*, ecranizat în satul nostru, prin 1966, cu 50 de bani biletul. „Cântă, zeiță, mânia ce-aprinse pe-Ahil Peleianul, patima crudă ce-aheilor mii de amaruri aduse/ Suflete multe viteze trimise pe lumea cealaltă, trupul făcându-le pradă la câini și tot felul de paseri... și împlinită fu voia lui Zeus de când...” îmi revenea în memorie primul cânt al *Illiadei*.

Adusă în actualitate de pasiunea arheologului amator Heinrich Schliemann, ruinele de pe colina de la Hisarlik fascinează. Să fii între ruinele Troiei lui Priam, Hector sau Paris, Ahile, Agamemnon și Ulise, sau în locul unde a predicat Sfântul Apostol Pavel, e ceva care greu se poate descrie în cuvinte. Nu a mai rămas mare lucru! Șanțuri, ruine, urme de ziduri calcinate de incendii. E un sentiment aparte, trăiești emoții deosebite plimbându-te printre ruinele peste care au trecut milenii. De sus, de pe colină, se vede câmpia întinsă până la apele strâmtorii. Pe acolo au venit aheii...

Troia a fost distrusă în timpul războiului mithridaitic (82 î.Hr.)

și reconstruită la dorința lui Iulius Cezar. Fiind cetatea lui Eneas, legendarul întemeietor al Romei, a beneficiat de atenția împăraților romani. Iulian Apostatul (361-363) a vizitat vechea Troie condus de episcopul Pegasios, care i-a arătat mormântul lui Hector și statuia eroului, îngrijită, unsă cu ulei. Episcopul i-a spus: „Nu-i așa că este ciudat că ei (oamenii Troiei) își arată respectul... așa cum noi ni-l arătăm marțirilor noștri?”.

Vechea Troie a decăzut în timpul secolelor, în apropiere dezvoltându-se orașul Alexandria Troas. Hristoboulos din Imbros povestește că sultanul Mahomed al II-lea a vizitat ruinele Troiei și după ce a văzut mormintele lui Ahile, Hector și Ajax a spus: „Eu am fost sortit de Alah să răzbun acest oraș și pe oamenii săi. Grecii au fost cei care au devastat orașul și acum descendenții lor îmi plătesc după atâția ani datoria pe care și-au făcut-o cu mândria lor fără margini, față de noi, oamenii Asiei”. Călătoria din secolele XVII-XVIII, printre care William Lithgow și Lord Byron, spun că sub gorganele din apropiere ar fi mormintele lui Ahile, Antilochus și Ajax.

Arheologii contemporani consideră că Troia nivelului VII era cetatea regelui Priam, distrusă prin 1.260 î.Hr., perioadă în care a fost distrusă și Micene. Heinrich Schliemann a fost toată viața obsedat de un vis: de a descoperi Troia. Acest vis a pornit din copilărie. În 1829, când avea șapte ani, a primit în dar de Crăciun de la tatăl său *Istoria Universală* a lui Jerrer. A fost impresionat de gravura care-l înfățișa pe Eneas fugind din Troia cuprinsă de

flăcări. Își purta tatăl, pe Anchises, pe umeri, și pe fiul său, Ascanius, de mână. Din acel moment a hotărât că va descoperi Troia. S-a îmbogățit făcând comerț cu arme, blănuri, indigo sau aur. A studiat clasicii greci, știa latina și zece limbi străine. S-a căsătorit cu o grecoaică, în 1871 a început săpăturile cu „Homer” în buzunar, iar doi ani mai târziu descoperea „Tezaurul lui Priam” și și-a fotografiat soția cu podoabele găsite. Idee genială, pentru că „tezaurul” dus de el la Berlin a fost luat de ruși la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial. De atunci n-a mai fost văzut. În ultima perioadă se pare că a apărut din nou la Moscova. Există și un muzeu în care s-a reconstituit cetatea Troiei în câteva variante, iar în calul troian aflat la intrare, turiștii doritori au posibilitatea să urce.

După câteva ore de rătăcire printre ruine ne pregătim de plecare. Ne îndreptăm spre Pergamon.

✱ **Pr. Cornel Marcu**
» continuare în următoarele numere

Părintele Ovidiu-Marcel Roșca, ctitor de suflete și bun chivernisitor al casei lui Dumnezeu

Sfântul Grigore de Nazianz, în lucrarea *Apologie despre fuga din Pont*, afirma: „Preotul stă alături de îngeri, preamărește pe Dumnezeu alături cu arhanghelii, aduce jertfe la altarul cel de sus, luând parte la slujbă împreună cu Iisus Hristos, înnoind făptura, restabilind chipul lui Dumnezeu în om, slujind lumii celei de sus, devenind întrucâtva dumnezeu și pe alții dumnezei făcându-i”.

La această cinste și demnitate excepțională, Mântuitorul Iisus Hristos, „Arhiereul Veșnic”, l-a ales din lume pentru slujirea preoțească și pe părintele Ovidiu-Marcel Roșca. Sfinția sa a văzut lumina zilei la data de 17 octombrie 1947, în localitatea Boziaș, din părinții Emilian și Anica, fiind unicul fiu al familiei. A urmat școala primară în localitatea natală și Liceul Teoretic în Târnăveni, după care a efectuat stagiul militar,

iar apoi s-a angajat la fabrica de geamuri din Târnăveni.

Între anii 1973-1977, tânărul Ovidiu-Marcel a urmat cursurile Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu, iar în 25 februarie 1978, s-a căsătorit cu domnișoara Stela-Rodica Stroia, în același an primind și Sfânta Taină a Preoției, fiind hirotonit pe seama Parohiei Corunca cu filiile Isla și Praid. Doi ani mai târziu, părintele Ovidiu-Marcel a fost transferat la parohia Morești cu filia Sântioana, pentru ca mai apoi, în 1991, să-i fie încredințată spre păstorire parohia Cucerdea, unde a slujit până în anul 2015, când s-a pensionat.

Părintele Ovidiu-Marcel a slujit timp de 38 de ani, înțelegându-și viața ca o continuă zidire de sine și, în același timp, zidire sufletească a păstoriților săi. În lucrarea sa misionar-pastorală s-a străduit să răspundă la orice chemare, sprijinind pe cei în suferințe și rugându-se cu ardoare sfântă pentru toți credincioșii săi.

Bogata activitate pastorală și administrativ-gospodărească a Sfinției sale trezește în sufletele noastre sentimente de respect și admirație. Între realizările cele mai importante enumerăm următoarele: redobândirea bisericii din Praid (care timp de aproape 30 de ani fusese folosită de secui drept depozit de materiale), reparații interioare și exterioare la bisericile și casele parohiale din Praid, Isla și Sântioana,

introducerea rețelei de apă și de gaz metan la casa parohială și la cele două biserici din Cucerdea, executarea picturii în tehnica tempera, la biserica parohială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din aceeași localitate. În data de 9 mai 2004, părintele Ovidiu-Marcel împreună cu enoriașii parohiei sale au trăit bucuria duhovnicească a binecuvântării picturii bisericii parohiale, când vrednicul păstor de suflete a primit distincția de *iconom*.

O importantă coordonată a slujirii sale a fost propovăduirea „cuvântului adevărului” pe care l-a rostit întotdeauna cu „focul convingerii launtrice”, stăruind în păstrarea și cultivarea cu sfințenie a dreptei credințe în sufletele enoriașilor săi, arătând, asemenea psalmistului, „calea pe care ei trebuie să meargă” (cf. Ps. 142, 10).

După 38 de ani de activitate misionar-pastorală, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, părintele Ovidiu-Marcel s-a pensionat, primind binecuvântarea de a se îmbiserici la biserica parohială din Cucerdea, rămânând, potrivit cuvintelor Sfinției sale, „cu dorul nestins de a sluji lui Dumnezeu și oamenilor, atât timp cât Dumnezeu îmi va da putere”. Dumnezeu să-i dăruiască pace și binecuvântare, sănătate și putere pentru a putea sluji și pe mai departe la Altarul Bisericii străbune.

✱ **Pr. Sergiu Dumitru**

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Știm că fiecare slujbă începe cu „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...” și se încheie cu „Pentru rugăciunile...”. În cadrul Pavcerniței Mari, se mai rostește încă de două ori „Pentru rugăciunile...”. De ce după acestea nu urmează, după cum e firesc, „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”?

Din punct de vedere liturgic, perioada Postului Mare este una în care anumite slujbe specifice comunităților monahale sunt oficiate și în bisericile de mir. Bisericile noastre devin „mici mănăstiri”. Acest fapt nu este lipsit de importanță. Știm cu toții că specifice vieții monahale sunt rugăciunea și viața liturgică intensă. Bogăția liturgică a Postului Mare îi cheamă însă și pe mireni la conștientizarea faptului că rugăciunea, doxologia, trebuie să le fie și lor specifice, în pofida celorlalte activități zilnice.

Constatarea de la care pornește și pe care se întemeiază întrebarea de mai sus nu este într-un totu corectă. În practica mănăstirească, de unde provin și Pavcernița Mare și expresia „Pentru rugăciunile...”, nici slujbele nu încep de fiecare dată cu „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...” și nici „Pentru rugăciunile...” nu se folosește numai ca o încheiere a acestora.

În primul rând, slujbele nu încep cu „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...” atunci când nu ia parte la ele un preot. Această situație nu este atât de rar întâlnită pe cât am crede. La chilii, spre exemplu, slujba este săvârșită foarte des fără preot. Atunci, în loc de „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”, se zice „Pentru rugăciunile...” la începutul slujbei, nu la sfârșitul ei. De altfel, „Pentru rugăciunile...” se rostește foarte des în mănăstiri la masă și în viața de zi cu zi a monahilor, ca un fel de arătare a cinstirii în formă de rugăciune, bineînțeles cu diferite variante („Pentru rugăciunile sfin-

ților părinților noștri – sfântului părintelui nostru – sfântului stăpânului nostru”).

În al doilea rând, nici toate slujbele monahale nu încep cu „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”, chiar dacă participă la ele și preotul. Când o slujbă se leagă de alta, ea începe imediat cu „Veniți să ne închinăm...” de trei ori, care constituie un îndemn la închinare și rugăciune și un semn al începerii noii slujbe. Așa se face la Ceasul I, care este legat de Utrenie, și la Ceasul al VI-lea, care se leagă de Ceasul al III-lea.

Pe de altă parte, „Pentru rugăciunile...” se zice de către preot la anumite slujbe mănăstirești ca o binecuvântare directă, atunci când este invitat de către citeș să binecuvinteze poporul („Întru numele Domnului binecuvintează, părinte”), în locul binecuvântării din Psalmi „Dumnezeule, milostivește-Te spre noi...”. Acest lucru se întâmplă sistematic în cazul unirii a două sau mai multe slujbe semi-independente. Spre exemplu, atunci când Ceasul al IX-lea se leagă de Fericiri și de slujba Obedniței, în timpul Postului Mare, și atunci când Slujba Învierii „se întreiește” în Săptămâna Luminată. În primul caz, la sfârșitul Ceasului al IX-lea se spune „Pentru rugăciunile...”, iar „Dumnezeule, milostivește-Te spre noi...” se mută cu Fericirile și cu celelalte elemente ale Obedniței. Iarși, în timpul slujbei pascale care înlocuiește Miezo-noptica, Ceasurile și Pavcernița, la sfârșitul primelor două se spune în mod repetat „Pentru rugăciunile...”, iar la ultima „Dumnezeule, milostivește-Te spre noi”. Această situație este asemănătoare într-un totu cu Pavcernița Mare. Și aici, „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...” se spune la începutul întregii slujbe și nu se reia după fiecare „Pentru rugăciunile...” care marchează sfârșitul fiecărei unități. A doua și a treia repetare încep imediat după „Învieria lui Hristos văzând...”, care este

„Veniți să ne închinăm...” pascal. În mod analog, Pavcernița Mare este constituită din trei unități, trei „stări” (după cum le numește Triodul) sau trei „porții sau părți” (după cum le numește Sfântul Simeon al Tesalonicului): „Deci, Pavcernițele Păresimilor sunt mari și așa sunt și numite și se împart în trei părți, întru închipuirea Sfintei Treimi și a milostivirii Ei către noi...” (Dialog, cap. 343). Întreaga slujbă începe cu „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...” dacă se află acolo un preot. Prima și a doua „porție” sau „stare” se sfârșesc cu „Pentru rugăciunile...” și o rugăciune de apolis, în timp ce a doua și a treia încep îndată cu „Veniți să ne închinăm...”.

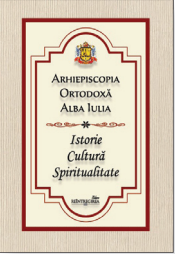
Totodată, se știe că slujbele din ciclul zilnic de rugăciune al Bisericii noastre provin în principal de la Mănăstirea „Sfântului Sava” din Ierusalim. Potrivit însemnării tipicului care introduce Lunea din prima săptămână a Postului Mare în Triod, „slujba Pavcerniței în Mănăstirea Lavrei (adică a „Sfântului Sava”) nu se cântă în biserică, ci fiecare să o citească în chilie”. Această citire individuală a Pavcerniței Mari practică în țara ei de origine, la Lavra „Sfântului Sava”, explică și în alt mod folosirea repetată a rugăciunii „Pentru rugăciunile...” și omisiunea lui „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”.

Ioannis Foundoulis, *Dialoguri liturgice*, București, Editura Bizantină, 2008.

Poesis - Poesis - Poesis

<i>Hora Unirii</i> de Vasile Alecsandri	<i>Sosesc din Alba Iulia</i> de Alexandru Andrițoiu
<i>Hai să dăm mână cu mână Cei cu inima română, Să-nvârtim hora frăției Pe pământul României!</i>	<i>Sosesc din Alba Iulia, cetatea Cu trandafir de piatră și scânteii, Pe unde au zorit părinții mei De dor și vis – să-și strige libertatea.</i>
<i>Iarba rea din holde piară! Piară dușmânia-n țară! Între noi să nu mai fie Decât flori și omenie!</i>	<i>Ei au urcat pe drumul de calvar, Pe care roată sfâșia tribunii Și se-nroșea, ca la sfârșitul lumii, Iar martorii albeau ca scriși de var.</i>
<i>Măi muntene, măi vecine, Vino să te prinzi cu mine Și la viață cu unire, Și la moarte cu-nfrățire!</i>	<i>Atunci, în ceasul jertfelor supreme, Întreagă Alba Iulia albea Și, din tărie a căzut o stea Să scape pe locuri și pe vreme.</i>
<i>Unde-i unul, nu-i putere La nevoi și la durere. Unde-s doi, puterea crește Și dușmanul nu sporește!</i>	<i>Dar, iată, că la visul împlinit, La marele soroc, rotund ca țara, În iarnă veșnicindu-și primăvara Soliile voința și-au vestit.</i>
<i>Amândoi suntem de-o mamă, De-o făptură și de-o seamă, Ca doi brazi într-o tulpină, Ca doi ochi într-o lumină.</i>	<i>Veneau, veneau din veacuri și milenii, Veneau frumoși, din valul ancestral, Cu cel mai vechi și mare ideal, Semeți și mioritici fii de genii.</i>
<i>Amândoi avem un nume, Amândoi o soartă-n lume. Eu ți-s frate, tu mi-ești frate, În noi doi un suflet bate!</i>	<i>Unirea lor în cuget și simțiri A rotunjit, pe veci să dăinuiască, Strălucitoarea vatră românească Nimbata-ntre viori și trandafiri.</i>
<i>Vin' la Milcov cu grăbire Să-l secăm dintr-o sorbire, Ca să treacă drumul mare Peste-a noastre vechi hotare,</i>	<i>Mătăsuri tricolore-n alb decor Și tulnice străbune, sus, pe creste, Purtau spre viitor, frumoasă veste, Când orice pas intră în viitor.</i>
<i>Și să vadă sfântul soare Într-o zi de sărbătoare Hora noastră cea frățească Pe câmpia românească!</i>	<i>Sosesc din Alba Iulia, cetatea Unirii către zilele de azi, Cu focul alb al iernii pe obraz Și-n focul inimii, cu libertatea.</i>

Cartea lunii

Arhiepiscopia Ortodoxă Alba Iulia
Istorie - Cultură - Spiritualitate
Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 206
Anul: 2018

Dragobetele – sărbătoarea românească a iubirii

Se consideră că denumirea slavă a acestei sărbători românești a iubirii a primit, de-a lungul timpului, forme diverse precum „Vobritenia”, „Rogobete”, „Bragobete”, „Bragovete”, astăzi încetățenindu-se termenul de „Dragobete”.

Ca și reprezentare, Dragobetele este considerat un zeu al dragostei și al bunei dispoziții, preluat de la geto-daci, avându-i ca și corespondenți pe Eros (mitologia greacă) și pe Cupidon (panteonul roman). De asemenea, tradiția populară românească îl prezintă ca fiind un voinic tânăr și frumos, fiul Babei Dochia și cumnatul eroului vegetațional Lăzărică. Tot în folclorul românesc se precizează faptul că Dragobetele a fost transformat de Maica Domnului în năvalnic, o plantă din familia ferigilor ce este folosită în tradiția populară în scopuri terapeutice. În Ardeal, exista obiceiul ca bătrânele satului să meargă în pădure și să culegă năvalnic. Înainte însă de a-l smulge din pământ, era rostit numele fetei pentru care este cules și era folosit pentru farmece, cu scopul de a face

un băiat să se îndrăgostească de fata pentru care a fost cules. Dragobetele mai poate fi întâlnit și sub numele de „Dragomir”, cunoscut în folclorul poporului nostru ca fiind un cioban care o însoțește pe Baba Dochia în călătoriile sale prin munți. Acest Dragomir este reprezentat într-o figură pozitivă și simbol al primăverii, iar de ziua lui se sărbătorește înnoirea naturii și se încep pregătirile pentru anotimpul mult-așteptat.

Obiceiurile și tradițiile populare românești legate de Dragobete implică, în primul rând, celebrarea sentimentului de iubire. Astfel, o implicare directă în acest caz o au tinerii, care, îmbrăcați în haine de sărbătoare, merg în pădure pentru a culege flori de sezon precum ghiocel, viorele sau tămaioase, pe care le așază la icoane sau le folosesc în diverse farmece de dragoste. După ce culeg florile, fetele pornesc în goană spre sat, fiecare fiind urmărită de câte un băiat care o îndrăgește. După ce aleasa este prinsă, băiatul îi fură o sărutare în fața tuturor, fapt ce simbolizează legământul

lor de dragoste pentru întreg anul ce urmează. De aici există și zicala: „Dragobetele sărută fetele!”. Acest ritual de prindere și sărutare a fetelor este specific zonelor din sudul țării, mai ales în Mehedinți, și este numit „zburătorit”. În Oltenia și Muntenia, Dragobetele reprezintă și un moment în care se fac anumite jurăminte între „frații sau surorile de cruce”. Băieții și fetele care aparțin aceleiași cete își crestează ușor brațul în semnul crucii, iar mai apoi unesc cele două tăieturi în semn de legământ. Astfel, ei devin „frați sau surori de cruce”, ceea ce înseamnă că vor participa la toate evenimentele din viața fiecăruia dintre ei, fie ele triste sau fericite.

Pe lângă aceste obiceiuri colective, există și anumite ritualuri particulare sau personale legate de ziua de 24 februarie. În unele părți ale țării, obiceiul consacrat Bobotezei este repetat de Dragobete și anume: fetele care așteaptă căsătoria își pun sub pernă busuioc sfințit, cu scopul de a-și visa viitorul soț. În unele zone ale țării, fetele tinere, în

această zi, adună zăpadă, care este considerată a fi născută din „surăsul zânelor” („zăpada zânelor”), și o topesc. Apa rezultată o folosesc pentru curățirea tenului, crezându-se că aceasta deține anumite puteri de conservare a frumuseții sau a tinereții, ori o păstrează pe toată perioada anului și o folosesc pentru diferite descânțece de dragoste. În această zi de sărbătoare, bărbații nu au voie să se certe sau să necăjească în niciun fel femeile; în caz contrar vor avea parte de necazuri de-a lungul întregului an. De asemenea, în ziua de Dragobete nu este permis plânsul, pentru că lacrimile care curg în această zi sunt aducătoare de supărări și de necazuri în lunile care urmează.

Ritualurile și tradițiile de Dragobete nu sunt destinate numai oamenilor, ci și naturii înconjurătoare. În aceste condiții, este interzisă munca de orice fel, mai puțin curățenia, care este considerată a fi aducătoare de prosperitate și de spor pentru gospodine pe tot parcursul anului. De asemenea, în ziua de 24

februarie, țăranul român este destul de atent cu pășările și cu animalele din ogradă, pe care are datoria de a le hrăni cu cele mai bune cereale, dar și de a nu le sacrifica pentru a nu strica rostul împerecherilor. Ziua de 24 februarie este considerată, în unele sate românești, singurul moment în care se pot culege rădăcini de spanz pentru a fi folosite în scopuri terapeutice.

Am putut observa că ritualurile, credințele și tradițiile legate de Dragobete sunt extrem de complexe și au un loc bine determinat în viața țăranului român. Cu toate că astăzi celebrarea iubirii, în societatea românească, este asociată, treptat, mult mai comercialului Valentine's Day, Dragobetele rămâne dovada purității sentimentului de iubire la români, evidențiindu-se, astfel, legătura fundamentală dintre oameni, dar și dintre om și natură. Acest aspect nu face decât să ateste simplitatea, curăția gândirii și trăirea spirituală profundă a întregului popor român.

Glasul Evangheliei

Nu mai bunul Dumnezeu și propria conștiință cunoaște cele dinăuntru, cele ascunse, ale sufletului omenesc. Iar cele ascunse sunt fie în deplină *consonanță* cu legile lui Dumnezeu, cu legea morală, cu legea firii, fie, dimpotrivă, sunt într-o înrâncenată și absurdă *dispută* cu tot ceea ce înseamnă *calea, adevărul și viața*; orice altă variantă, fiind ambiguă, merită ignorată. Este indubitabil faptul că în această delicată *conexiune* a ființei umane cu alte valori, principiul subsidiarității operează frecvent și evident; pentru că, dacă observăm atent periplul omenesc prin spațiul prescripțiilor legii și învățaturii christice, acest periplu fie pecetluiește o legătură cu divinitatea, mai demult antamată, fie provoacă conversiuni spectaculoase, atunci când natura umană „pune la bătaie” subiecți disponibili, dornici și în stare de *acte morale eroice*; din nefericire însă, nu odată, contactul omului cu *semnalul dumnezeiesc*, în loc să fie flacăra care să ardă mărăcinii păcatului, care să *lumineze* depărtările, nu face altceva decât să împietrească și mai tare o inimă; sau să întunece și mai tare o judecată în care nebunia a luat definitiv locul lucidității, să *anestezieze* și mai tare o voință care de mult nu mai reverberează la chemarea cerului.

În măsura în care noi, în acest minunat răstimp liturgic, ne pecetluim și ne intimizăm *participativ* legătura cu divinitatea, în măsura în care dorul de Dumnezeu ne *adie* ființa, putem fi siguri că Părintele ceresc numaidecât vine în întâmpinarea *adierii* noastre; mai mult,

în vreme ce nouă ni se cere să dăm numai ceea ce putem, Dumnezeu ne dă, la schimb, totul; atunci când, însă, trăim într-o somnolență și într-o inerție la limita ne-simțirii, recuperarea noastră reclamă o terapie pe măsură, o *terapie moral-intensivă*; este tocmai ceea ce rânduieste Sfânta Biserică în *Postul Sfințelor Pătimiri*.

Duminica a 2-a din Post (Vindecarea slăbănogului din Capernaum); Ev. Marcu 2, 1-12;

Duminica a 3-a din Post (a Sfintei Cruci); Ev. Marcu 8, 34-38, 9, 1;

Duminica a 4-a din Post (Vindecarea fiului lunatic); Ev. Marcu 9, 17-32;

Evanghelia relatează despre vindecarea paralizicului de la Capernaum; pe de o parte, este zugrăvită natura umană *îndurerată*, copleșită, schimonosită de boală, prinsă într-o neputință fizică, precum și gestul admirabil al celor patru bărbați care au încercat și au reușit – au crezut în reușita lor – să-l ajute pe acel nenorocit să-și recapete integritatea fizică și morală. Să-l facă pe paralizic să-și pecetluiască îndeosebi legătura cu Dumnezeu (în cauză, dar, totul are final fericit datorită intersectării, într-o *triadă* a pedagogiei divine, a suferinței, a credinței și compasiunii lui Dumnezeu – tămăduitoare, salvatoare și revelatoare). Pe de altă parte, este mulțimea martoră la cele întâmplate, și care a fost într-atât de impresionată de cele petrecute, încât a exclamat că, „asemenea lucruri n-am mai văzut niciodată” (este limpede că sufletul acelor oameni, acelei mulțimi, probează numaidecât candoare, inimă curată și dor metafizic, doar așa au

reverberat într-atât înaintea minunii); dar, pentru că, nu-i așa, cel rău aleargă peste tot, nu o dată alergarea lui nefiind nici sesizată, nici zădărnicită de noi, în pericopa evanghelică duminicală întâlnim și acel segment uman afin răului, predispus instantaneu, dar nu nemotivat, să precipite în rău lucrurile (în speță să cârtească, în loc să ia aminte, să conteste, în loc să judece profund, să hulească, în loc să creadă). Este vorba despre *unii dintre cărturari*, cei plini de țăfna veacului, cei care se cred pe sine *axis mundi*, cei care cred, culmea, că Dumnezeu nu are dreptul să facă nimic fără „consultarea, acordul și intervenția lor”; ei se numără între aceia care, în împietrirea inimii și întunecarea conștiinței, în adormirea voinței, nu vor cere niciodată de la Dumnezeu să le vindece „rănille provocate de satana”; ei sunt antecesorii și mentorii celor care nu fac cinstre condiției umane, și care niciodată nu se sensibilizează decât la propria desfătare și la cântecul de *sirenă* al propriei (greșite) așezări sufletești (...). În termenii unei abordări de tip *aggiornamento*, avem de-a face, dacă vreți, cu acel potențial inefabil, tainic, mirabil, spontan, duios, „de interacțiune umană cu semnificație civică imediată”; fapt care excede speciosul și magia și retorica bunelor intenții *în abstracto* și, care, simplu, scoate din inimă omenia – care ciclic este împinsă spre ignorare și uitare – spre a o *restarta*, accesând legea morală din noi.

Sfânta Cruce este un *semn*, mare, minunat, care onorează, care distinge, care ajută, care obligă, care ferește, care răsplătește, care mântuiește; Sfânta Cruce este și *cale*, ca-

lea jertfei, a luptei, a mortificării patimilor, a renunțării de sine, a durerii, a disprețului din partea păcătoșilor, a neînțelegerii din partea celor șovăielnici și indeciși, a admirației din partea celor curați cu inima; este cale către cer și răsplată de la Dumnezeu; Sfânta Cruce este *viață*, este viață ca destin măreț și răspundere asumată, este viață afierosită, este viață despătimită, înnoită, înnobilită, îmbunătățită; este viața-ardere de tot, care nu-ți mai aparține și în care nu mai trăiești tu, ci Hristos trăiește întru tine; Sfânta Cruce este *rugăciune*, este rugăciunea – cerere de iertare, este rugăciunea inimii frânte și smerite, rugăciunea gândului curat, este rugăciunea neîncetată; Sfânta Cruce este *credință*, credința mai presus de orice îndoială, credința pur și simplu; Sfânta Cruce este *speranță*, speranța celor fără de speranță; Sfânta Cruce este *iubire*, iubirea care va salva pe om și lumea, și care-l va face pe om nemuritor; Sfânta Cruce este *biruință*, biruința binelui asupra răului, biruința luminii asupra întunericului, a vieții asupra morții (...). Vorbind de Dumnezeu, de sufletul omenesc, de cruce, acum avem privilegiul de a *privi* și a *asculta* la cer; și la „ochiul de lumină și iubire care stă să ne întâmpine”; drept aceea, să lăsăm deschis ochiul propriei conștiințe „în depărtări albastre/ în raza ce mai mult acum/ luci-va sfânt vederii noastre”.

Sfânta Evanghelie duminicală expune *fragmentul* de timp liturgic în care Iisus, după ce tămăduiește și salvează un copil stăpânit de demonul așa-zis al muțeniei, și după ce le explică ucenicilor că „acest neam de draci iese numai cu post și rugăciune”, anunță într-o cvasi-intimitate, în

deplină discreție, începutul sau, mai bine-zis, apropierea *Pătimirilor Sale* (...) Avem de-a face în cauză cu o probă evidentă a milostivirii divine, milostivire care enunță și anunță că Dumnezeu doar face bine și iubește, că El nu are resentimente; iar dacă omul nu se salvează, este pentru că el, omul, rămâne indiferent la milostivirea, la mâna întinsă a lui Dumnezeu. În ce privește copilul posedat și suferind, actul de majestate divină este expresia legăturii între taina crucii și taina ființei/ persoanei; pentru că, pe pământ, omul îndură multe încercări, fiecare are de îndurat o cruce; „crucea este grea și lipsită de semnificație doar atunci când cel suferind nu are om să mijlocească pentru el, nu are suflet care să-l mângâie și să-l iubească, cu acea iubire care nu salvează decât în legătură cu Dumnezeu; tocmai pentru că iubirea este apanajul ființei/ persoanei; cu atât mai mult, atunci când este vorba de iubirea care angajează o responsabilitate anume, cum este iubirea din sufletul părintelui al cărui fiu suferea într-atât (...) Suferința și iubirea ne pot înălța la cer, prin ele însele, dacă „în marea schemă a lucrurilor”, durerea, suferința și iubirea noastră scriu în istoria unei inimi măcar o pagină albă de tandrețe, ablativă clipei astrale; atunci, dar, să-l parafrazăm pe Ernest Bernea, cerul credinței noastre „capătă puteri și frumuseți noi”; este cerul în care ne putem încrede, ca celei mai nobile, mai frumoase, mai duioase *povești de copilărie regăsită* – copilăria credinței curate, pur și simplu.

 Pr. Iosif Zoica

Centenarul Marii Uniri

– realități și perspective –

Centenarul Marii Uniri este un recurs la memorie și un moment de reflecție profundă a societății românești la valorile naționale, un eveniment amplu, care se dorește a fi recapitularea creativă a progreselor realizate de România în ultimii 100 de ani, peste care se suprapune nevoia de a privi înainte și de a proiecta următorii 100 de ani. Centenarul este și o oportunitate unică de a identifica călăuzirea lui Dumnezeu pe marea de vicisitudini a acestui secol de existență a poporului român și de a recompune puzzle-ul uimitor al unui trecut ai cărui copii răsăfați suntem.

Centenarul ar trebui să fie, totodată, și un fericit prilej de a răspunde împreună la câteva întrebări fundamentale: cine suntem și cum am vrea să fim, ce înseamnă pentru

contemporani identitatea națională și ce mai reprezintă pentru românii secolului XXI cuvintele de aur: neam, patrie, Biserică, familie, unitate, drapel sau limba română? Ce am reușit să construim material și spiritual până azi, ce reprezentăm acum în Europa și ce suntem pregătiți să facem pe mai departe? Ce fel de țară vrem să lăsăm moștenire copiilor noștri și ce facem pentru milioanele de români răspândiți în toată lumea? Cum va fi oare România următorilor 100 de ani, în condițiile extrem de provocatoare ale globalizării, ale scepticismului european și ale crizelor repetate la nivel național și mondial?

Academicianul Ioan-Aurel Pop, rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, spunea că ceremoniile bune sunt un atribut al popoarelor civilizate, iar Centenarul Unirii merită ceremonii extraordinare, comparabile cu cele organizate în ultimii ani în Europa, cu diferite ocazii festive. Nu ne îndoiim de faptul că se vor desfășura și la noi astfel de ceremonii. Cu siguranță, numeroase instituții și personalități culturale, asociații și oameni de bine vor ști să marcheze Centenarul prin acțiuni interesante și, poate, memorabile, care să ne redea încrederea în puterea de regenerare a națiunii și să-i adune pe românii înstrăinați pe la casele lor, dacă nu pentru restul vieții, măcar pentru o sărbătoare unică.

Pentru a sărbători Centenarul Marii Uniri, s-au propus acțiuni de anvergură națională: organizarea în muzeele de istorie, în muzeele literaturii, în case memoriale și în muzeele de artă din țară a unor expoziții tematice dedicate succesiunii de evenimente care au condus la Marea Unire; realizarea unui circuit al Piețelor Unirii din marile orașe, care să fie puse în valoare prin sesiuni de artă stradală, reprezentații teatrale și muzicale, expoziții, conferințe etc.; inițierea unei dezbateri publice privind realizările și nerealizările din prima o sută de ani a acestui stat și stabilirea de priorități naționale pentru următoarele decenii; consultări publice privind adoptarea unui nou imn național, mai actual, care să susțină un nou ideal național; restaurarea caselor memoriale ale făuritorilor Marii Uniri, inaugurarea de monumente de for public ale acestora și lansarea unor monografii/ proiecte de cercetare istorică novatoare, care să reanalizeze din multiple perspective marea act istoric de la 1 Decembrie 1918. De asemenea, s-a propus realizarea unei „autostrăzi culturale”, care să lege capitalele Unirii (București, Alba Iulia, Iași, Chișinău și Cernăuți) prin manifestări culturale coordonate și, nu în ultimul rând, transformarea Muzeului Unirii din Alba Iulia într-un Centru Național de Cercetare a Marii Uniri, care să îmbine com-

ponenta muzeală cu cea de cercetare culturală și academică.

Ce ar fi de evitat? Aniversarea Centenarului să nu fie bifată prin intrarea în Cartea Recordurilor, realizând „cel mai mare...”, sau prin parade militare faraonice cu armament expirat. Nu vom impresiona pe nimeni. Nu ar fi de dorit nici să cădem în patima unui românism dus în zone extreme, printr-un comportament care e cel puțin desuet, dacă nu chiar exagerat. Nu cred că e cazul să organizăm sărbători care să adune cât mai mulți cetățeni în straie populare, dar care imediat după eveniment își aprind țigările sau își verifică Facebook-ul. Nu trebuie să ne îndreptăm spre cea mai mare expoziție de naționalism pentru a deveni patrioți sau pentru a da mărturie despre specificul național. Dimpotrivă, putem să promovăm frumusețea și specificul acestei țări decent, prin proiecte sensibile, care să angajeze din plin comunitățile locale, în care se pot implica de la cei mai tineri până la cei mai bătrâni dintre membrii lor.

Dacă Centenarul Marii Uniri va fi marcat cu inteligență și cu imaginație, dar și cu realism, moderație și cu bun simț, prin evenimente de calitate, fără a fi transformat în câmp de luptă electorală, în vederea alegerilor prezidențiale de anul viitor, evenimentul va reprezenta o onoare pentru această

generație. Din păcate, în materie de pregătire a Centenarului, progresele sunt minuscule. Din peste 2100 de proiecte depuse la Ministerul Culturii în anul 2017 pentru marcarea evenimentului, au fost finanțate până acum abia 20, iar perspectiva ca ziua de 1 Decembrie 2018 să găsească țara plină de moloz e destul de realistă.

La momentul actual, e tot mai evident faptul că singurul obiectiv important care se va realiza este Catedrala Mântuirii Neamului, a cărei inaugurare e preconizată a avea loc în data de 30 noiembrie 2018. Având ca hram *Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor*, această ctitorie „unește iubirea de Dumnezeu a unui popor dreptcredincios și jertfelnic, mult încercat în istorie, cu recunoștința pe care o datorăm veșnic Eroilor Neamului”, după cum afirma Preafericitul Părinte Daniel în interviul acordat cu ocazia împlinirii a zece ani de patriarhat.

Sperăm că Centenarul ne va găsi prezenți în febra evenimentului, harnici și plini de emoție sfântă, comunicând și cuminecând ca și până acum, în același duh al unității și al iubirii, mărturisindu-L cu bucurie pe Hristos acestei lumi, în care Tatăl cerest ne-a chemat să fim slujitori devotați, martori fideli și fii preaiubiți.

 Pr. Florin Croitoru

Despre fobii – toți oamenii se tem de ceva

Toți oamenii se tem de ceva. Chiar și cei mai curajoși și impunători au această slăbiciune. Dacă am face o listă completă a fobiilor, am putea enumera aproximativ un număr de 6.456 de temeri, unele dintre ele de-a dreptul neobișnuite. Fobia este o frică extremă, irațională, de un obiect sau situație specifică și poate fi clasificată drept un tip de tulburare, de anxietate, specifică oricărui suferind. Fobiile sunt considerate a fi stări emoționale. Deși psihiatrii le clasifică într-un singur tip de tulburare, sute de cuvinte au fost inventate pentru a specifica natura fricii, prin prefixarea cu termenul grecesc *fobie*. Printre cele mai frecvente exemple sunt *acrofobia* – teama de înălțimi, *claustrofobia* – frica de locuri închise, *nictofobia* – teama de întuneric, *ochlofobia* – teama de mulțimi, *xenofobia* – teama de străini și *zoofobia* – teama de animale. *Agorafobia*, teama de a fi în locuri deschise sau publice, este o boală a persoanelor închise în sine, care împiedică victimele chiar să plece de acasă, iar fobia de școală îi poate chinui pe elevii care sunt prea atașați de un părinte.

În general, s-a constatat că fobiile apar atunci când frica, produsă de o situație de pericol mai deosebită, se reflectă și în alte cazuri similare. O

teamă excesivă, irațională, de apă, de exemplu, se poate baza pe o experiență de înec din copilărie, aproape uitată. Persoana în consecință încearcă să evite această situație în viitor.

Cauzele fobiilor sunt psihologice și pot avea origini diferite. Anumite trăsături de personalitate, experiențele de viață infantile sau mature, orice traumatism, anxietate parentală, educație ș.a. sunt cauzele posibile pentru apariția unei fobii. În mod similar, obiectul variază în funcție de experiențele personale, reprezentările socio-culturale și familiale, valoarea simbolică a obiectului etc.

Fobiile afectează adesea persoanele cu nivel emoțional scăzut, dar cu grad de ostilitate și anxietate ridicat. Această stare internă necesită o „justificare”, iar persoanei în cauză trebuie să i se explice din ce cauză sau care au fost factorii care l-au făcut să fie atât de neliniștit și de ce anume se teme. Însă, propria inițiativă (fie și inconștientă) este mult mai simplă și oferă rezultate mai bune. Oamenii permanent alarmați sunt conștienți că ceva teribil se va întâmpla și că ceea ce văd este înfricoșător. În jurul lor se creează un mecanism psihologic de influență interpersonală. Dacă cineva induce ideea oribilului sau a groazei persoanelor cu caractere slabe, ele pot deveni ușor victimele manipulării. Acestea sunt persoane fără imunitate psihologică, non-critice și fără o gândire obiectivă. Astfel, probabil, se induc fel de fel de temeri, de la o persoană la alta. De exemplu, teama de cimitir, de pânjenii înfricoșători, teama de zbor cu avionul, teama de a nu fi manipulat de secte periculoase sau conspirații masonice. Toate acestea pot fi frici învățate. Unele fobii sunt create instantaneu prin mecanismul de concepere de tip șablon. Unul dintre cele mai simple moduri prin care cineva atrage atenția este temerea. Acest lucru este oarecum pozitiv pentru acea persoană, întrucât

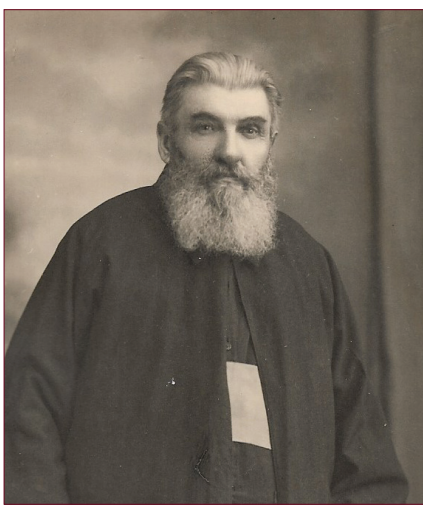
implică emoție și empatie, iar ca rezultat, toată atenția este îndreptată asupra persoanei speriate. Omul, după ce s-a panicat o dată și a atras atenția, se mai panichează o dată, apoi iar și iar, fobia devenind, practic, o obișnuință pentru el. Acest fapt conectat cu influența mediului, în curând, devine un obicei și un mod de viață.

Psihologii folosesc diferite tehnici și metode de tratament ale fobiilor, în conformitate cu orientarea profesională pe care au ales-o și în funcție de fiecare caz în parte. Psihanaliștii le tratează prin *catharsis*, procesul psihologic fiind înțeles ca eliberare de sub o stimulare anormală. Aceasta se realizează prin stabilirea sau restabilirea asocierii unei emoții cu amintirea sau ideea evenimentului care a cauzat-o sau prin interpretări ale gândurilor și discuții cu pacienții. De asemenea, se folosesc asocierile directe, analiza și interpretarea viselor, în scopul de a pătrunde în substraturile psihologice. Totodată, ei încearcă să ajungă la esența conflictului pentru a ajuta pacientul să depășească fobia și să se recupereze.

Psihologii de orientare comportamentală au dezvoltat un set impresionant de tehnici extrem de utile pentru tratamentul fobiilor. Printre acestea se numără desensibilizarea, cea mai frecvent utilizată metodă, tehnica implozivă sau tehnica expunerii. În cadrul tehnicilor de tip comportamental, clientul se confruntă cu situația anxioasă atât la nivel imaginar, cât și în plan real. În funcție de tehnică, această expunere se realizează treptat. În paralel, se folosesc tehnici de relaxare sau bruscare, determinând astfel eliminarea legăturii dintre anxietate și stimulul respectiv. Toate aceste abordări au diferite eficiențe, dar, în general, tratamentul fobiilor prin oricare din aceste metode are rezultate foarte bune în cele mai multe dintre cazuri.

✍ Psih. Diana Todeancă

Preotul Matei Morușca, participant la Marea Unire din 1918

Anul 2018 este pentru noi românii anul în care se reînnoiesc acele momente de acum un secol, când a avut loc Marea Unire de la Alba Iulia. Această unire a fost posibilă doar având credința în Dumnezeu și dragoste față de neam și țară. Printre participanții la acest eveniment mareț se regăsește și tânărul Matei Morușca, viitor preot în Iclandu Mare.

Vrednicul de pomenire preotul Matei Morușca s-a născut la data de 19 februarie 1890, provenind dintr-o familie de preoți: tatăl și bunicul său au fost slujitori ai Sfântului Altar. De mic a știut ce înseamnă biserica, slujbele bisericești și, în special, Sfânta Liturghie. Tatăl lui era preotul Ioan, iar mama preoteasa Ana – părinți cu nume sfinte care au avut din binecu-

vântarea lui Dumnezeu șase copii pe care i-au învățat să iubească întotdeauna binele. Doi dintre ei au ales să studieze teologia și să-I slujească lui Dumnezeu: tânărul Pompei, care a ajuns primul episcop român din Statele Unite ale Americii, primind numele de călugărie Policarp, și Matei Morușca, fratele mai mic al acestuia. Înainte de a fi preot, Matei Morușca a fost învățător la Presaca Ampoiului și notar la Meteuș, participând în această calitate ca delegat titular la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 din Alba Iulia. S-a căsătorit cu tânăra Aurelia, iar din binecuvântarea lui Dumnezeu au avut patru copii. În anul 1930, a primit Taina Hirotoniei, fiind numit preot paroh pe seama parohiei Iclandu Mare.

Preotul Matei avea statura fizică și morală impresionantă a fratelui său, Episcopul Policarp, cu privirea inteligentă și blândă, cu barba aspră, tăinuind liniile unui obraz dăltuit parcă pentru totdeauna într-o expresie de evlavie, de binecuvântare și de înțelepciune. Părintele Matei, pe lângă faptul că era un bun slujitor al celor sfinte, un soț, tată și bunic minunat, era și un iubitor de țară. Doi dintre nepoții săi, care vin frecvent în satul Iclandu Mare, își exprimă adesea nostalgia vremurilor fiecărei vacanțe petrecute la moșu' Matei, care îi iubea mult pe toți cei dragi și care le-a insuflat credința în Dumnezeu și dra-

gostea față de țară și de neam. În ce privește legătura omului cu Dumnezeu i-a învățat pe toți nepoții cum să se roage și cum să-i mulțumească în fiecare zi lui Dumnezeu pentru toate. În momentul în care era vremea servirii mesei, nepoții care se aflau la Iclandu Mare aveau emoții pentru că nu știau pe cine va pune părintele Matei să rostească rugăciunea „Tatăl nostru”.

Participarea ca delegat la Marea Unire de la Alba Iulia a făcut din părintele Matei un apărător al neamului românesc, acest lucru observându-se cu ușurință din vorbele pe care le rostea oamenilor, de a fi uniți întotdeauna prin credință și iubire. De asemenea, cine intra în casa parohială putea observa tabloul imens cu Avram Iancu, crăișorul moților. În cei peste patruzeci de ani de păstorie la Iclandu Mare, părintele Morușca s-a bucurat de prietenia unor oameni însemnați, dintre care îl amintim pe Nichifor Crainic.

În vremea părintelui, clopotul bisericii parohiale răsună de o suță de ori în fiecare zi, la ora 12, dangăt ce anunța miezul zilei sătenilor care erau la câmp. Deși a rămas văduv foarte devreme, credința și dragostea pentru Dumnezeu l-au ajutat pe părintele Matei în toate momentele grele ale vieții. A trecut la cele veșnice în data de 16 ianuarie 1979, fiind înmormântat la Alba Iulia.

✍ Pr. Adrian Pavel

Actualitatea creștină

● Patriarhul Ecumenic va participa la sfințirea Catedralei Naționale

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu va participa la sfințirea Catedralei Naționale, a anunțat Preafericitul Părinte Patriarh Daniel în cadrul ședinței Consiliului Național Bisericesc întrunit la Reședința Patriarhală.

Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic, a fost invitat verbal de către Părintele Patriarh Daniel în timpul Sfântului și Marelui Sinod care a avut loc în Creta în anul 2016, apoi prin intermediul unei scrisori oficiale. Anul trecut, Patriarhul Ecumenic și-a exprimat dorința de a participa la acest eveniment deosebit de important pentru Ortodoxia românească într-un interviu acordat postului de televiziune al Patriarhiei Române. „Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, încă de anul trecut, după Sfântul și Marele Sinod din Creta, m-a chemat să iau parte la târmosirea acestei Catedrale. De fiecare dată când revin în România pentru mine este un prilej special de bucurie, veselie și cinstire, cu atât mai mult atunci când voi veni, dacă mă voi învrednici să vin, la un eveniment atât de mare și istoric, cum va fi inaugurarea noii Catedrale Patriarhale în inima Bucureștilor”, spune Sanctitatea Sa în interviul din 27 august 2017.

Festivitățile legate de sfințirea locașului de cult vor dura cinci zile, din 25 până în 30 noiembrie. Până în prezent, au fost realizate în proporție de 80% lucrările de execuție a suprastructurii Catedralei Naționale, între cotele 36-62 metri. După realizarea structurii de rezistență din beton armat, este programată începerea montajului structurii metalice a acoperișului, structură care în zona critică a proiectului (Turnul Principală sau Pantocrator) se va monta începând cu luna iulie 2018 până la sfârșitul lunii septembrie 2018. De asemenea, clopotele Catedralei Naționale vor fi montate și puse în funcțiune în perioada august-octombrie 2018, iar crucile vor fi așezate pe turle spre finalul lunii octombrie; în aceeași perioadă vor fi montate și ușile de bronz la intrările principale situate la cota zero.

Slujba de punere a pietrei de temelie și a sfințirii locului destinat construirii Catedralei Naționale a avut loc în 29 noiembrie 2007.

Sursa: basilica.ro

Creștini, știți că... ?

● Prima sâmbătă a Postului Mare este dedicată Sfântului Teodor Tiron și pomenirii morților datorită unei minuni din vremea Împăratului Iulian Apostatul?

În toate cele șase sâmbete ale Postului Mare, ortodocșii îi pomenesc pe cei adormiți în nădejdea învierii. Această pomenire începe cu sâmbătă Sfântului Teodor Tiron, numită și sâmbătă colivelor.

Că să înțelegem de ce Sfântul Teodor este pomenit la încheierea primei săptămâni din Postul Mare, trebuie să amintim că Împăratul Iulian Apostatul a poruncit, într-o vreme, să se stropască cu sângele animalelor sacrificate idolilor toate produsele vândute în piața cetății imperiale, pentru a întina astfel prima săptămână din Postul Mare al creștinilor. Mucenicul Teodor s-a arătat în vis Arhiepiscopului Eudoxie (360-369), descoperindu-i planul lui Iulian și sfătuindu-l să fiarbă grâu și să-l împartă tuturor locuitorilor Constantinopolului pentru ca aceștia să nu meargă să cumpere de la piață. Fiind astfel izbăvit de închinăciunea idolatriei grație acestui mucenic supărător al idolilor, arhiepiscopul a poruncit credincioșilor să serbeze în fiecare an, la încheierea primei săptămâni a Postului Mare, un praznic care să comemoreze acest eveniment. Această primă sâmbătă este ocazia unei duble bucurii: încheierea primei perioade a postului și prăznuirea mucenicului.

Din ziua Sfântului Teodor Tiron și până în cea a săracului Lazăr, în fiecare sâmbătă se face pomenirea celor adormiți în Domnul. Pentru sufletele lor, drept milostenie, se aduc jertfe curate de pâine, vin și colivă. Pomenirea celor morți, adică aducerea lor înaintea lui Dumnezeu și mijlocirea către El pentru iertarea păcatelor lor, este o dovadă concretă a faptului că iubirea este mai tare decât moartea. Pomenirea generală a morților în fiecare sâmbătă din Postul Mare se înscrie în atmosfera specifică acestei perioade de pregătire pentru întâmpinarea după cuviință a Învierii Domnului, când credincioșii se ocupă mai mult de sufletele lor. De aceea, este firesc să se gândească și la sufletele celor răposați, ajutându-i cu rugăciunea și cu milostenia.

Sursa: crestinortodox.ro

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei Ianuarie 2018

Luni, 1 ianuarie ❖

De sărbătoarea Tăierii împrejur a Domnului, a oficiat Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia.

Marti, 2 ianuarie ❖

A efectuat o vizită pastorală la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Pătrângenii, protopopiatul Alba Iulia.

Sâmbătă, 6 ianuarie ❖

De praznicul Botezului Domnului, a liturghisit în Catedrala mare din municipiul Târgu-Mureș. După Sfânta Liturghie, pe esplanada din fața Catedralei, a oficiat slujba Aghiasmei mari.

Duminică, 7 ianuarie ❖

A săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din municipiul Târgu-Mureș. La finalul slujbei, a acordat Ordinul *Credință și Unire* domnului Alexandru Cîmpeanu, vicepreședintele Consiliului Județean Mureș.

Marti, 9 ianuarie ❖

A efectuat vizite canonice în șase parohii din protopopiatul Sebeș, însoțit fiind de către părintele protopop Ionel Arsu.

Joi, 11 ianuarie ❖

A efectuat vizite canonice în șase parohii din protopopiatul Aiud, însoțit fiind de către părintele protopop Ioan Bogdan.

Duminică, 14 ianuarie ❖

A oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Toți Sfinții” din orașul Luduș.

Luni, 15 ianuarie ❖

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, s-a întâlnit cu părinții profesori ai acestei instituții de învățământ teologic.

Marti, 16 ianuarie ❖

A efectuat vizite canonice în șase parohii din protopopiatul Alba Iulia, însoțit fiind de către părintele protopop Teofil Slevaș.

Miercuri, 17 ianuarie ❖

A celebrat Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Sfântul Antonie cel Mare” din Alba Iulia, păstorită de către vrednicul părinte profesor Simion Todoran.

Joi, 18 ianuarie ❖

A desfășurat o serie de vizite canonice în opt parohii și filii din protopopiatul Târnăveni, fiind însoțit de către părintele protopop Sergiu Dumitru.

Duminică, 21 ianuarie ❖

A oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala arhiepiscopală din Alba Iulia și a asistat la concertul de cântece patriotice susținut de către Grupul psaltic *Anastasios*.

La finalul programului artistic, domnului dirijor Iustinian-Ioachim Simion i-a oferit Ordinul *Credință și Unire*, iar membrilor corului le-a acordat *Diplomă de excelență*.

Luni, 22 ianuarie ❖

A realizat o vizită pastorală la *Adăpostul de noapte* din cadrul Așezământului social „Filantropia Ortodoxă”, amplasat în Gara CFR a municipiului Alba Iulia, acesta fiind coordonat de părintele Petru Oneș.

Marti, 23 ianuarie ❖

A efectuat vizite pastorale în 4 parohii din cuprinsul protopopiatului Alba Iulia, poposind și la Primăria Comunei Ciugud, unde s-a întâlnit cu domnul primar Gheorghe Damian și cu funcționarii acestei instituții.

Miercuri, 24 ianuarie ❖

La Muzeul icoanelor și al cărților vechi din Alba Iulia, *Museikon*, a vizitat expoziția omagială dedicată pictorului român Octavian Smigelschi.

Joi, 25 ianuarie ❖

În Sala de conferințe a Căminului bisericesc *Peregrinus* din municipiul Alba Iulia, a prezidat Ședința anuală a Consiliului eparhial și a Adunării eparhiale ale Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei, rostind o alocuțiune.

Duminică, 28 ianuarie ❖

A săvârșit Dumnezeiasca Liturghie în parohia „Sfinții Trei Ierarhi” din municipiul Aiud.

Marti, 30 ianuarie ❖

De sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi, a liturghisit în paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, cu ocazia hramului. În cadrul Sfintei Liturghii, la momentul rânduit, a hirotonit întru diacon pe tânărul Răzvan Brudiu, asistent universitar în cadrul Facultății. La sfârșitul slujbei, a hirotesit întru *iconom-stavrofor* pe părintele lector universitar Dr. Alin-Viorel Albu, titularul catedrei de Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Miercuri, 31 ianuarie ❖

La Centrul eparhial a primit vizita părintelui Ilie Bucur de la parohia Sârmașu, protopopiatul Luduș, și a domnului Ioan Astăluș, scriitor și sculptor, care i-au prezentat proiectul *Arc peste timp: 1918-2018*, în cadrul căruia vor fi realizate 18 busturi ale celor mai importante personalități din istoria românilor.

A consemnat
Eugen Băraian

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a oficiat Dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea Sighișoara

De praznicul împărătesc al Întâmpinării Domnului, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a slujit Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie - Izvorătorul de Mir” de la Sighișoara. În cadrul slujbei, Chiriarul nostru l-a hirotonit întru diacon pe tânărul Ioan Țara.

Piatra de temelie a locașului de închinare a fost pusă în anul 1997, iar un an mai târziu s-au demarat lucrările de construcție a bisericii și a complexului monahal. Slujba de sfințire a edificiului a avut loc în ziua de 6 mai 2005. Obștea frumoasă de aici este condusă de către Preacuviosul Părinte Arhimandrit Ghelasie Țepeș.

Bucuria credincioșilor și a pelerinilor veniți la această sărbătoare sfântă a fost sporită de prezența Ierarhului în mijlocul lor. Înaltpreasfinția Sa le-a vorbit celor prezenți despre importanța trăirii unei vieți centrate

în Hristos, astfel ca fiecare creștin să poată spune cu Sfântul Apostol Pavel: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20).

Pr. Petrișor Muntean

Arhipăstorul Alba Iuliei a resfințit biserica din parohia Geoagiu de Sus, protopopiatul Aiud

În data de 4 februarie, Arhiepiscopul Alba Iuliei a oficiat slujba de resfințire a bisericii cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din parohia Geoagiu de Sus, protopopiatul Aiud. După Dumnezeiasca Liturghie, Înaltprea-

sfințitul Irineu a oficiat slujba de binecuvântare a noii capele mortuare care se află în apropierea edificiului bisericesc.

Locașul de rugăciune a fost construit între anii 1896-1898, din fonduri proprii, de către zidarii geogeni, în frunte cu meș-

terul Ioan Măda, fiind sfințit de către mitropolitul Ardealului, Miron Romanul. Din anul 2006 edificiului a intrat într-un proces amplu de înfrumusețare, iar prin grija părintelui paroh și a credincioșilor a fost restaurat.

Prezența Arhipăstorului în mijlocul acestei comunități a fost pentru toți un prilej de zidire sufletească și de bucurie duhovnicească. Apreciind bogata activitate desfășurată în cei 24 de ani de păstorie, Chiriarul nostru i-a oferit preotului paroh Constantin Samoilă *Diplomă de vrednicie*, iar celor ce s-au implicat și s-au jertfit, le-a înmănat *Diplome de aleasă cinstire*.

Pr. Petrișor Muntean

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a slujit Sfânta Liturghie în parohia Turdaș, protopopiatul Aiud

În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit în biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din parohia Turdaș, protopopiatul Aiud. Această comunitate mică este păstorită cu multă râvnă și cu dragoste părintească de către preotul Dumitru Curticăpean.

Numele satului este menționat pentru prima dată într-un document oficial datat de specialiștii Academiei Române cu aproximație în jurul anilor 1202-1203, document emis de regele Ungariei, Emeric, care confirmă un act mai vechi dat

de către Bella al III-lea, în anul 1177. Denumirea localității vine de la termenul tătar *tor*, care înseamnă sare.

La acest eveniment de mare înălțare duhovnicească au participat fii ai satului și credincioși veniți din împrejurimi, bucurându-se de prezența Episcopului lor, care le-a mijlocit milă, iertare și binecuvântare de la Domnul slavei. În cadrul Sfintei Liturghii, la momentul potrivit, Înaltpreasfinția Sa l-a hirotonit diacon pe tânărul Cosmin Cobîrzan.

Pr. Petrișor Muntean

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu Botoi;
Redactori: Pr. Nicolae Aloman; Andrei Motora;
Colaboratori: Pr. Petrișor Muntean, Arhid. Rafael Orzeiu, Pr. Iosif Zoica;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2018 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxe postale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman